

Hørings svar fra foreningen **Refugees Welcome**

vedr.:

L87: Lov om ændring af udlændingeloven

(udskydelse af ret til familiesammenføring, skærpelse af regler for tidsbegrænset ophold o.a.)

Høringsfrist 06.01.2016

Refugees Welcome takker for muligheden for at komme med vores bemærkninger til lovforslaget, og en høringsfrist som denne gang er mulig at imødekomme.

Allerførst har vi en række generelle bemærkninger til alle de 34 forslag, som regeringen har annonceret, hvoraf 13 allerede er vedtaget, en del er indeholdt i dette katalog og andre endnu ikke er fremsat:

Regeringens udtalte mål er at begrænse tilstrømningen af flygtninge til Danmark. Eftersom der allerede er kommet en million flygtninge/asylansøgere til Europa, og den danske regering hårdnakket nægter at deltage i en fordelingsaftale, så mener man åbenbart, at disse mennesker er nogle andre landes problem. Den stoleleg, som foregår ved hjælp af hegn, grænsekontrol og forringelser af vilkår, er i gang med at underminere hele EU-samarbejdet, og Danmark bidrager ikke til løsningen.

Det næste spørgsmål er, hvorfor man vil begrænse tilstrømningen af nye mennesker gennem at forringe vilkårene for de, der allerede er i Danmark. Med et godt, dansk udtryk er det "at rette bager for smed".

Regeringen lider tilsyneladende af en forestilling om, at de nye flygtninge kun skal være i Danmark på en kort visit, og derfor gøres integrationen nærmest umulig: de skal endelig ikke begynde at finde sig til rette. Den forestilling virker dog ganske latterlig, hvis man ser på de lande, som de fleste flygtninge i Danmark kommer fra: Syrien, Afghanistan, Iran og Eritrea. Ingen af de fire lande har udsigt til at blive forbedret radikalt indenfor få år.

Derfor ender regeringen med at sætte gang i en selvopfyldende profeti og ond cirkel: Vi vil ikke have flygtninge, fordi vi mener, de er dyre og svære at integrere. Når vi fortæller dem, at de er uønskede og spænder ben for den praktiske integration, ender de med aldrig at blive en ressource. Når man fortæller den danske befolkning, at flygtninge er umulige at integrere, er der heller ingen, der inviterer dem ind eller tilbyder dem et job.

I stedet burde man tage udgangspunkt i virkelighedens verden: Man er nødt til at fordele de mange flygtninge, som uundgåeligt vil komme til Europa, på en fornuftig måde. Man må også erkende, at de fleste flygtninge kommer til at blive her i mange år, og få det bedste ud af det. Her må vi indse, at velfærdssamfundet er ret dårligt til at få nye borgere ind udefra, og der er behov for at gentænke hele samfundsstrukturen i Danmark og andre EU-lande for at få glæde af de mange ressourcer, som flygtningene har med sig, og som vi har brug for.

Det ville klæde Danmark at være med til at løse problemerne med flygtningene frem for at gøre dem værre.

1. Udskydelse af retten til familiesammenføring

I forvejen skal personer, der får asyl efter §7,3 vente i et år, før de kan ansøge om familiesammenføring. Nu foreslås det, at de skal vente hele 3 år. Denne status gives i praksis mest til kvinder, uledsagede mindreårige og ældre. Den gives i første omgang for 1 år, og forlænges derefter med 2 år ad gangen.

De foreslåede 3 års ventetid på familiesammenføring vurderes af Institut for Menneskerettigheder og mange eksperter til at være direkte i strid med retten til familieliv. Regeringen er klar over dette, men skriver i lovforslaget, at man er parat til at løbe risikoen for at blive underkendt ved Den Europæiske Menneskeretsdomstol. Dette er udtryk for en rystende mangel på respekt for menneskerettighederne.

Vi vil gerne påpege, at der oftest faktisk vil være tale om 4-5 års adskillelse, eftersom ventetiden på at få asyl er mere end et år nu, og at tiden fra indlevering af en ansøgning om familiesammenføring indtil personerne genføres ofte er yderligere et år.

Set fra flygtningenes synspunkt er dette en ubegribelig kynisme at blive mødt med, når man har risikeret sit liv på Middelhavet, allerede har mistet nære familiemedlemmer og kun har tanke på at redde de overlevende herop i sikkerhed. At skulle være adskilt fra sine børn og sin ægtefælle i 3-5 år er ganske enkelt umenneskeligt, og det vil føre til mange tilfælde af psykisk sygdom og desperate handlinger. Det vil også gøre det fuldstændig umuligt for den herboende at koncentrere sig på at lære dansk og blive selvforsørgende. Og man kan spørge sig selv, hvilken tilstand, disse børn og ægtefæller så er i, hvis de endelig en dag kommer herop?

Nogle, heriblandt MF Naser Khader, mener at de, der efterlader børn og ægtefæller i krigsområder er dårlige fædre/mødre. Intet kunne være mere forkert, tværtimod er det den sværeste beslutning i deres liv. Politikere, som mener, at man uden problemer kan lære dansk og lede efter job i 3-5 år imens ens børn og ægtefælle lever i overhængende fare og under rædsomme forhold langt herfra, må have en meget dårlig forestillingsevne. Mange vil sige nej tak til at få asyl i Danmark og rejse tilbage – men det er vel også hensigten.

2. Skærpelse af reglerne for tidsubegrænset ophold

På alle parametre er kravene hævet i forhold til nuværende regler, og der vil være en ganske stor del af flygtninge og indvandrere, som aldrig bliver i stand til at opfylde dem. Det er langt fra alle flygtninge, som nogensinde kommer i fuldtidsjob, og mange har ikke adgang til at bestå Prøve i dansk 2.

Sprogkravet vil være umuligt at leve op til for den gruppe, som visiteres til Danskuddannelse 1 – det er personer uden uddannelse eller længere skolegang fra hjemlandet. Hver danskuddannelse er tilrettelagt ud fra elevens baggrund og afsluttes med eksamen, man går således ikke fra Dansk 1 til Dansk 2. Dette er en direkte diskrimination af alle dem, der tilfældigvis ikke har været heldige nok at få en god skolemæssig baggrund, og har intet at gøre med viljen til at integrere sig.

Kravet om ordinært fuldtidsjob i 2 1/2 år kan hurtigt blive en demotiverende faktor for den store gruppe af flygtninge, som meget gerne vil i arbejde, men som i starten må klare sig med løntilskud, praktik, jobtræning og måske perioder med deltidsarbejde. Mange traumatiserede er heller ikke i stand til at udføre mere end deltidsarbejde. Alt dette tæller overhovedet ikke fremover. Igen er det en stramning, som vil have en direkte negativ effekt på integrationen. Når målet bliver for uopnåeligt, kan man lige så godt opgive og prøve at overleve på integrationsydelse i 7 år, eller ende på førtidspension. Tværtimod burde man lette flygtninges adgang til arbejdsmarkedet og stoppe klientgørelsen – de vil meget gerne klare sig selv, men det danske arbejdsmarked er specialiseret og svært at komme ind på.

At uddannelse er fjernet helt fra listen forekommer også kontraproduktivt. Hvis man har et mål om at alle danske unge skal tage en ungdomsuddannelse, og gerne fortsætte på erhvervsskoler og videregående uddannelser, hvorfor gælder dette så ikke for flygtninge? Mange har et brændende ønske om at få en uddannelse (eller færdiggøre eller opgradere den, de var i gang med i hjemlandet). Dette kommer til at stå direkte i vejen for at opnå permanent ophold. En stor del af de flygtninge, der kommer til Danmark nu, er børn og unge. Hvorfor ikke opfordre dem til at blive så dygtige som muligt?

Permanent ophold er en forudsætning for at opnå statsborgerskab, og også for at få en ægtefælle hertil (undtaget er flygtninge med allerede etablerede ægteskaber). Desuden er det følelsesmæssigt vigtigt for en flygtning at få et nyt fædreland, og vide sig sikker på, at man ikke endnu engang vil blive revet op med rode.

Muligheden for at ansøge efter 4 år er så snæver og illusorisk, at man ikke burde have medtaget den – ingen vil kunne leve op til samtlige 8 krav efter 4 år. Den giver et falsk indtryk af en mulighed som reelt ikke findes.

3. Skærpelse af reglerne for inddragelse af opholdstilladelse

Vi er meget bekymrede og uforstående over denne skærpelse. For det første er det allerede ganske nemt at

miste sin opholdstilladelse, hvis man overtræder forbuddet om indrejse i hjemlandet, så det er svært at se, hvorfor det skal strammes. For det andet er det skræmmende, hvis man fremover ikke må rejse til nabolandet – hvilket meget ofte er den eneste mulighed, en flygtning har for at se sin familie. En afghaner vil fx være nødt til at mødes med sine forældre i Pakistan, en iraker vil være nødt til at mødes i Jordan osv.

4. Gebyrer

Det glæder os, at flygtninge er fritaget for de fleste af gebyrerne. Ikke desto mindre vil en del af ansøgerne og klagerne være på integrationsydelse, hvis regeringen fører sine planer ud i livet. Det er svært at se, hvor man skal få de penge fra i den situation.

Hvis regeringen virkelig ønskede at nedbringe udgifterne til sagsbehandling, er der meget bedre og mere effektive måder. Fx at undlade at indføre de kortere opholdstilladelser, som er annonceret, og som blot vil betyde at der skal søges forlængelse oftere. Der er også først for nylig og efter kraftige opfordringer udsendt en vejledning i at udfylde skema for familiesammenføring (dog kun på dansk og arabisk, og mest henvendt til hjælpere), og denne kunne suppleres med adgang til tolke og vejledning på regionale kontorer, således at mange fejl kunne undgås og sagerne behandles langt hurtigere. Selve det, at reglerne ændres hele tiden, er også en bekostelig affære for Udlændingestyrelsen, som hele tiden skal ændre på information og praksis. Mange regler kunne også forenkles og gøres lettere at administrere.

Endelig kunne der spares meget større summer ved at tillade privat indkvartering, som omtalt under næste punkt.

5. Inddragelse af asylansøgers midler og øget egenbetaling

Et meget omdiskuteret og ugennem tænkt forslag, hvor det skal være op til den enkelte betjent at vurdere fx et smykkes værdi. Det er svært at se meningen med dette forslag, især eftersom asylcentersystemet er meget dyrt, og man er tvunget til at bo i asylcenter. Mange har mulighed for at bo gratis hos et familiemedlem eller en ven, men det har man ikke lov til. Man kan heller ikke vælge at bo på hotel/lejet værelse og selv betale, hvilket i mange tilfælde ville være billigere end at dække statens udgift til ophold i et asylcenter. Man pålægger således en ansøger at betale en udgift, som vedkommende ikke har valgt.

I praksis er det også svært at forestille sig, hvordan en fingerring eller en brugt laptop skulle have betydning for en årlig udgift på ca. 220.000 om året.

Forslaget handler tydeligvis kun om at sende endnu et budskab om at flygtninge ikke er velkomne her, de bliver mødt med mistænksomhed og de skal ikke regne med at få noget som helst forærende.

Hvis man virkelig var bekymret over det meget høje beløb, som indkvarteringen i asylcentre koster, ville man fx holde op med at varme telte op til 150 kr pr telt pr døgn, og man ville følge Sveriges model, hvor man har lov at bo hjemme hos et familiemedlem eller en ven, hvis man ønsker det, og blot få udbetalt et beløb til mad o.l. pr dag. Man ville også flytte beboerne mindre rundt mellem centrene, og forsøge at undgå den evindelige åbning og lukning af centre. Mange regler kunne forenkles, så de var nemmere at administrere. Masser af udgifter kunne bringes ned, samtidig med at asylansøgerne ville få det bedre. Tværtimod indeholder mange af de nye stramninger yderligere udgifter, bla. til øget registrering, fængsling og overvågning. Kantinedrift er også dyrere end selvhushold, se næste punkt.

6. Nedsættelse af kontante ydelser til asylansøgere

Ydelserne er i forvejen ekstremt lave for de fleste ansøgere, faktisk er der allerede nu hundredvis af afviste asylansøgere, som får udbetalt 0 kr og udelukkende lever af kantinemad og får de udleverede, basale hygiejneartikler. Med så lave eller ingen ydelser forhindrer man ansøgerne i at forlade centrene, som næsten alle ligger langt fra byerne – der er ikke råd til transport. Der er heller ingen penge til telefonkort, frisør, cigaretter, makeup eller andre småudgifter. Uden adgang til telefonkort og transport opnår man en total isolation. Man tvinger i praksis ansøgerne ud i kriminalitet, prostitution og gæld.

Regeringen har givet udtryk for, at flere asylcentre fremover skal have kantine og ingen mulighed for selv at lave mad, men det indgår ikke i det fremlagte.

Kantinedrift er imidlertid dyrere end selvhushold og giver stort madspild, og det giver store problemer med børn, som ikke vil spise kantinemaden. I de mindre centre har man valgt at bruge lokale leverandører af mad til ældre – denne type mad er meget langt fra de fleste asylansørgeres madtradition. At lave sin egen mad er væsentligt for at bevare en minimal selvbestemmelse og kontakt til egen kultur.

Hensigten med at sætte ydelserne ned er 1) at gøre sig uattraktiv for nye ansøgere: Dette har efter vores erfaring absolut ingen betydning for, hvilket land man vælger. Dernæst er hensigten 2) at lægge pres på de afviste, så de rejser frivilligt: Dette har man prøvet med 0 kr pr md i mange år og under skiftende regeringer, og det har en meget begrænset effekt. Derimod virker positive incitamenter til en vis grad, og kunne med fordel udbygges kombineret med en hurtigere sagsbehandling.

Ydelserne er en forsvindende lille del af de penge, der bruges på asylsystemet – og hver en øre bliver vendt og er afgørende for ansørgernes dagligdag. Vi ville anbefale, at man vendte udgifterne om, så der blev brugt mindre på centerdrift, administration, overvågning, registrering osv. og mere som ansøgerne selv kunne råde over, fx bo privat og selv sørge for sin mad.

7. Afskaffelse af retten til at bo udenfor centrene og arbejde

Siden 2012 har det været muligt at anmode om bolig udenfor asylcentre efter 6 mdrs ophold, og det har været muligt at få godkendt et arbejde. Disse muligheder vil blive afskaffet. Tilbage i 2008 blev det vedtaget, at børnefamilier, som havde mere end 12 mdrs ophold efter et endeligt afslag på asyl skulle have mulighed for at flytte ud i selvstændig bolig, af hensyn til børnene. Denne udfases med en overgangsordning for dem, der allerede nu bor i egen bolig.

Asylcentre er en både dyr og dårlig løsning på indkvartering. Helt tilbage i 1990'erne afskaffede Sverige de store asylcentre i erkendelse af, at ansøgerne blev syge og passive af at bo der. Røde Kors har i Danmark gang på gang gjort opmærksom på, at centrene kun egner sig til kortvarige ophold på allerhøjest et år, men det er et faktum, at en mindre gruppe ender med at opholde sig mange år i centrene – op til 18 år. Den ofte isolerede beliggenhed, det trange samliv med mange andre kulturer, den store mængde mennesker med traumer og den passive venteposition uden selvbestemmelse og indhold i dagligdagen fører entydigt til psykisk sygdom, konflikter og manglende integration. Centrene bliver klientfabrikker, hvilket hverken er til gavn for flygtninge eller det danske samfund.

På den baggrund indførte et flertal for nogle år siden en udvidet adgang til at komme ud af centrene og få et mere indholdsrigt liv. Kriterierne var dog udviklede og proceduren bureaukratisk, så det førte ikke til ret mange jobs. En hel del familier bor dog i dag udenfor centrene som følge af de to politiske aftaler, hvilket gavner især børnenes velbefindende.

Børn påvirkes meget af rammerne for deres dagligdag, og et foruroligende stort antal asylsøgende børn bliver psykisk skadet af opholdet i centrene sammenholdt med usikkerheden om deres fremtid. Blandt andre Katrine Vitus har forsket i dette, se bla. bogen "Asylbørn i Danmark, en barndom i ingenmandsland" Hans Reitzels forlag 2011.

Når man fremover vil standse de to muligheder, som familier har haft siden hhv. 2008 og 2012, rammer man børn, som er helt uden skyld i deres egen situation, og som beviseligt tager livsvarig skade af at vokse op i asylcentre. Der er ingen tvivl om, at vi alene af den grund i de kommende år vil se en stigning i antallet af psykisk syge og udviklingsforstyrrede børn i asylsystemet. Dette er en bevidst handling fra regeringens side, som man ikke bagefter kan komme og beklage, at man ikke kunne forudse.

8. Ændring af kriterierne for udvælgelse af kvoteflygtninge

Et bærende princip for systemet med kvoteflygtninge er, at man på den måde giver nogle af de mest sårbare flygtninge en mulighed for at komme i sikkerhed. En ofte fremsat kritik er netop, at det er de mest ressourcestærke, som er i stand til at tage den lange og farlige rejse, som kræves for selv at søge asyl i et

sikkert land. Derfor forekommer det urimeligt, at man blandt denne gruppe også vil udvælge de stærkeste. Men det hænger udmærket sammen med, at man i kravene til permanent ophold og statsborgerskab samtidig udelukker dem, som ikke har været heldige at få en uddannelse i hjemlandet, eller som ikke har klaret at komme ind på det danske arbejdsmarked. Regeringen mener åbenbart helt alvorligt, at dem, der på forhånd har været heldige at få gode muligheder også fremover skal have bedre muligheder end andre.

Refugees Welcome
Dronningensgade 14, 1420 Kbh K
www.refugeeswelcome.dk
kontakt@refugeeswelcome.dk